

Dosarul nr. 2ra-659/20

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud.A.Donos)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A.Gheorghieș, A.Toderaș, E.Bejenaru)

DECIZIE

19 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de către Vladimir Ivaschiv, reprezentat de avocatul
Valentina Moruz,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir
Ivaschiv împotriva Societății pe Acțiuni „Moldasig” cu privire la repararea
prejudiciului cauzat prin accident rutier și încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a ț ă:

La data de 20 octombrie 2017, Vladimir Ivaschiv a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Societății pe Acțiuni „Moldasig” cu privire la repararea
prejudiciului cauzat prin accident rutier și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 29 august 2017 a înaintat cerere prealabilă
către Societatea pe Acțiuni „Moldasig” prin care a solicitat achitarea prejudiciului
material în sumă de 28 902 lei, ceea ce constituie paguba materială reală cauzată în
urma accidentului rutier din 4 ianuarie 2011, pe care Vladimir Ivaschiv a achitat-o
succesorului părții vătămate.

La data de 4 octombrie 2017 a recepționat răspunsul Societății pe Acțiuni
„Moldasig” prin care s-a respins cererea prealabilă.

În motivarea refuzului la satisfacerea cerințelor invocate în cerere, emitentul a
invocat următoarele circumstanțe.

La 16 octombrie 2010 între Societatea pe Acțiuni „Moldasig” și Ivaschiv
Vladimir a fost încheiat contractul de asigurare obligatorie nr. AG 180448 prin care
a fost asigurat mijlocul de transport VAZ 21063 cu numărul de înmatriculare FLAM
319. Ulterior, la 4 ianuarie 2011 în mun. Bălți sa produs accidentul rutier în urma
căruia a decedat victima Ceban Anatolie.

Prin sentința Judecătorei Bălți din 28 iunie 2013, Ivaschiv Vladimir a fost recunoscut vinovat și s-a dispus încasarea din contul vinovatului în contul succesorului părții vătămate suma de 28 902 lei.

La 22 octombrie 2016 în urma recepționării cererii privind declararea cazului asigurat, Societatea pe Acțiuni „Moldasig” a deschis un dosar de daune nr. D/RCA/16-2053.

Potrivit actului de constatare întocmit de Societatea pe Acțiuni „Moldasig” la 17 mai 2017, emitentul a stabilit suma despăgubirii de asigurare în mărime de 3 446,18 lei, sumă compusă din 1 100 de lei - sicriu, 1 336,18 lei – medicamente și 1 010 lei - expertiza judiciară.

Cu referire la solicitarea în vederea achitării prejudiciului material în sumă de 28 902 lei, emitentul subliniază că această sumă nu este probată prin documente justificatoare, iar în asemenea condiții nu există temei legal de satisfacere a pretențiilor înaintate.

A considerat răspunsul ca fiind ilegal și pasibil de a fi revocat, cu obligarea emitentului în satisfacerea cerințelor înaintate.

La data de 28 iunie 2013 a fost pronunțată hotărârea Judecătorei Bălți prin care a fost recunoscut vinovat Ivaschiv Vladimir și a fost obligat la achitarea prejudiciului material în sumă de 28 902 lei în contul succesorului părții vătămate, hotărâre menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 noiembrie 2015.

Astfel, într-un proces de judecată s-a constatat suma prejudiciului în baza probelor pertinente și concludente care au fost anexate la dosarul penal, în acest sens s-a pronunțat hotărâre de judecată, care în conformitate cu art. 16 Cod de procedură civilă, este obligatorie pentru oricare subiect de drept de pe teritoriul Republicii Moldova.

Refuzul în satisfacerea cerinței de achitare a sumei pe motiv că suma pretinsă nu a fost probată cu documente justificative este absolut neîntemeiată și ilegală. Ivaschiv Vladimir deja a achitat prejudiciul material în sumă de 28 902 lei către succesorul părții vătămate, fapt confirmat prin certificatul din 9 martie 2017 eliberat de executorul judecătoresc Ludmila Lupol.

Prejudiciul material provocat de accidentul rutier constituie suma de 28 902 lei, care potrivit art.15 al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, sunt pagube ce urmează a fi reparate de către asigurat.

În acordul din 2 iunie 2017, la care face referire pârâțul în răspunsul din 29 septembrie 2017, asiguratul a indicat că nu este de acord cu suma stabilită, însă asiguratorul a lăsat fără atenție dezacordul asiguratului.

Prezentul acord a fost încheiat cu asiguratul Ivaschiv Vladimir, pe când potrivit art. 22 alin. (1) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006, acordul urma a fi încheiat cu persoana păgubită. Acordul a fost încheiat cu o persoană necuvenită și suma prejudiciului cauzat a fost indicată mult mai mică, decât prejudiciul real stabilit de către instanța de judecată.

Acordul din 2 iunie 2017 nu are putere juridică, deoarece contravine legii, la fel prin acel acord asiguratul și-a exprimat dezacordul cu privire la valoarea prejudiciului stabilit de către asigurator în sumă de 3 446,18 lei, motiv pentru care, în conformitate cu art. 15 din Legea contenciosului administrativ, Ivaschiv Vladimir a înaintat cerere prealabilă prin care a solicitat achitarea restanței prejudiciului

material în sumă de 28 902 lei, ceea ce constituie paguba materială reală cauzată prin accidentul rutier din 4 ianuarie 2011, stabilit de către instanța de judecată, iar suma despăgubirii stabilită și achitată de asigurător, constituie doar suma de 3 446,18 lei, astfel suma restantă a despăgubirii constituie 25 455,82 de lei.

A solicitat Vladimir Ivaschiv admiterea acțiunii, obligarea Societății pe Acțiuni „Moldasig” la recuperarea sumei restante a prejudiciului cauzat prin accident rutier în sumă de 25 455,82 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Vladimir Ivaschiv, reprezentat de avocatul Valentina Moruz, s-a casat integral hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă.

La data de 5 februarie 2020, Vladimir Ivaschiv reprezentat de avocatul Valentina Moruz a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de recurs împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea cererii de recurs au indicat că, cauza a fost examinată cu încălcarea competenței jurisdicționale, motiv din care urma a fi trimisă la rejudecare în instanța de fond, iar instanța de apel a încălcat normele de drept procedural

A relatat că quantumul prejudiciului material a fost stabilit de către instanța de judecată printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, în baza provelor administrate în cadrul examinării cauzei penale, motiv pentru care urmează a fi respectat principiul lucrului judecat, precum și caracterul obligatoriu al actelor judecătorești.

A solicitat Vladimir Ivaschiv reprezentat de avocatul Valentina Moruz admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond.

Examinând recursul declarat de Vladimir Ivaschiv reprezentat de avocatul Valentina Moruz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 29 octombrie 2019 care a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 5 decembrie 2019 și recepționată de către recurent la data de 9 decembrie 2019 (f.d.161,163-164). Astfel, recursul declarat de Vladimir Ivaschiv reprezentat de avocatul Valentina Moruz la data de 5 februarie 2020 prin intermediul oficiului poștal, este în termen (f.d.182).

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 6 martie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 2 mai 2020, Societatea pe Acțiuni „Moldasig” a depus referință prin care a solicitat de a respinge ca inadmisibil recursul declarat de Vladimir Ivaschiv.

Prin încheierea din 22 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Vladimir Ivaschiv, reprezentat de avocatul Valentina Moruz, s-a considerat admisibil fiind transmis pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Reieșind din prevederile articolelor 441 și 444 Cod de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimatul a avut posibilitate să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

Examinând recursul declarat de Vladimir Ivaschiv, reprezentat de avocatul Valentina Moruz, verificând decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului cu casarea deciziei instanței de apel, hotărârii primei instanțe și trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată, pentru motivele ce succed.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurentului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza Garda Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, trimitând cauza spre rejudecare în prima instanță doar în cazul în care a constatat încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural specificate la art.432 alin.(3) lit. d) și f).

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. f) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că prezentul litigiu a fost examinat cu încălcarea normelor de drept procedural și anume cu încălcarea competenței jurisdicționale.

După cum urmează din actele cauzei, la data de 20 octombrie 2017, Vladimir Ivaschiv a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „Moldasig” cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin accident și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. În motivarea hotărârii, prima instanță a examinat cauza în procedura contenciosului administrativ și a făcut trimitere la prevederile Legii contenciosului administrativ (f.d.110).

Conform art. 3 din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, abrogată la 1 aprilie 2019, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de: a) autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi; b) subdiviziunile autorităților publice; c) funcționarii din structurile specificate la lit. a) și b). Obiect al acțiunii în contenciosul administrativ poate fi și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Reieșind din aceste prevederi legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție verificând pretențiile formulate în cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir Ivaschiv împotriva Societății pe Acțiuni „Moldasig” cu privire la încasarea prejudiciului cauzat prin accident rutier, constată că aceste pretenții nu pot constitui obiect de examinare în procedura contenciosului administrativ, dar în procedura contencioasă.

Examinând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Bălți prin decizia din 29 octombrie 2019 a admis apelul declarat de Vladimir Ivaschiv, reprezentat de avocatul Valentina Moruz, s-a casat integral hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă.

Cu toate că, la examinarea cauzei în ordine de apel, în decizia sa instanța de apel a constatat că cauza a fost examinată greșit în procedura contenciosului administrativ, nu a dispus trimiterea cauzei la rejudecare în primă instanță în temeiul art. 385 alin. (1) lit. d) coroborat cu art. 388 alin (1) lit. i) Cod de procedură civilă.

Astfel, în conformitate cu art. 385 lit. (d) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărârea primei instanțe și să trimită cauza spre rejudecare în primă instanță doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit. d) și i).

Iar, în conformitate cu art. 388 alin. (1) lit. i) Cod de procedură civilă, hotărârea primei instanțe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă cauza a fost examinată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție atestă faptul că cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir Ivaschiv împotriva Societății pe Acțiuni „Moldasig” cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin accident rutier și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost examinată cu încălcarea competenței jurisdicționale, fiind reținută

spre examinare de instanța de contencios administrativ, în detrimentul instanței de drept comun, circumstanță care impune casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural, eroare care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ce constituie temei de casare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a trimite cauza spre rejudecare în primă instanță.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹), alin. (3) și (4) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Vladimir Ivaschiv, reprezentat de avocatul Valentina Moruz.

Se casează decizia din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir Ivaschiv împotriva Societății pe Acțiuni „Moldasig” cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin accident rutier și încasarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Bălți, sediul Central, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii:

Maria Ghervas

Victor Burduh

Mariana Pitic

Nicolae Craiu